

akarék-
1911.
akor az

lését
ezennel

vezető és

ósági és
és és a

y fe'etti

állapítása

endes és

tisztelet-

6

atóság.

otják, kik
kik a köz-
rézvény-
szelvények
rtása előtt

és névre
y után egy
nát többet

meghatal-

által gya-
valamint
erü képv-
lennének

agy

Szerkesztőségi iroda:
Nagybeeskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJIER LAJOS.

Előfizetési árak:
Égész évre ———— 24 kor
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodákban.

Megjelenik
vasár- és ünneppapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1911.

XL. évfolyam 19. szám.

Kedd január 24.

Városi ügyek.

— Rendkívüli városi közgyűlés. —

Nagybeeskerek, jan. 24

A tegnapi rendkívüli közgyűlés iránt a városatyák nem tanusítottak valami tulajdonságos nagy érdeklődést, noha a tárgysorozaton több fontos tárgy is szerepelt, mint például az új színház céljaira megszavazandó építési költség ügye, a kórházhoz vezető ut kövezésének, a rendőrhadnagyi állás átszervezésének s a katonai gyakorlótér kisajátításának ügye.

A városatyák lanyha érdeklődését a katonai gyakorlótér kisajátítása körül élénk izgalom váltotta föl s itt heves vita vibrzott, az ügyet azonban a tanács és állandó választmány javaslatának megfelelően intézték el, nevezetesen úgy, hogy a képviselőtestület a további kellemetlenségeket elkerülendő, kimondotta, hogy a gyakorlótér megszerzésére vonatkozólag megindítja a kisajátítási eljárást.

Kiemelkedő pontja volt a tárgysorozatnak az új színház ügye s a képviselőtestület elismerésre méltó egyetértséssel méltányolta a színháznak nálunk még igen jelentős kulturmisszióját s egyhangulag szavazott meg az új színház céljaira hetvenezer koronát. Így azután mindinkább biztosítva van az új színház, amely a közönség minden rétegének egyetemes érdekét van hivatva szolgálni s a vármegye és a város közönsége úgy biztonsági, mint kulturális szempontból csak régi kötelességét rója le.

Helyesen oldotta meg a képviselőtestület a bégaparti vasuti állomástól a közkórházig vezető ut kiépítésének ügyét is, a melyre négyezer koronát szavazott meg.

A közgyűlésről egyébként az alábbiakban számolunk be részletesen:

Nagybeeskerek város képviselőtestülete tegnap délután 3 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott.

Elnöklő dr. Perisics Zoltán polgármester az ülés megnyitása után bejelenté, hogy a belügyminiszter csekély módosítással jóváhagyta a villammű üzleti szabályzatát, amit a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vesz.

Az 1911. évi költségvetésre vonatkozólag a polgármester jelenti, hogy a vármegye törvényhatósági bizottságának határozata folytán felveendő volt még a bor- és hufogyasztási adó bérlete, nemkülönben a cukorgyár céljaira a város által vásárolt földek ára. Ezekkel a tétel-ekkel együtt a költségvetés olyképpen módosul, hogy a pótdadó a folyó évre 54 és 64 1/2% ra emelkedik. A közgyűlés ezt tudomásul veszi.

Az új színház ügye.

A polgármester ezután előterjeszti, hogy a városban építendő új, modern színház ügye most már komoly tervet képez. A vármegye telemes összeget szavazott meg erre a célra, azonkívül a színház építés céljaira kiadandó részjegyek jegyzése már majdnem teljes s így most a városban van a sor, hogy a kulturáért szintén meghozza a maga áldozatát, annál is inkább, mert a kormány a százezer koronányi államssegélyt attól tette függővé, hogy a vármegye és a város szintén hozzájárul a színház építési költségeihez. A város tanácsa, nemkülönben az állandó választmány a kulturális célra való tekintettel, de meg azért is, mivel a jelenlegi színház

tűrhetetlenül tűzveszélyes, rozoga és használhatatlan, javasolja, hogy a város a színháznak eddig adott 4000 korona évi segély beszüntetésével egyszer s mindenkorra 70.000 koronával járuljon hozzá az építési költségekhez. A közgyűlés ezt a javaslatot névszerű szavazással 54 szavazattal egyhangulag elfogadta.

Rendőrségi dolgok.

Fontos pontja volt a tárgysorozatnak a rendőrhadnagyi állás átszervezése s ezzel kapcsolatban a rendőrkapitány kérelme a rendőrségnél alkalmazott munkaerő szaporítása dolgában.

A polgármester bejelenté ugyanis a közgyűlésnek, hogy Reitter Oszkár rendőrkapitány arra való tekintettel, hogy az új intézkedések révén ezentul az összes kihágási ügyek a rendőrség hatáskörébe tartoznak, kéri, hogy a rendőrkapitányság irodai személyzete 2 fogalmazóval, 2 díjokkal s 1 számvevőségi tisztviselővel szaporíttassék. A tanács és az állandó választmány a rendőrkapitányságnak ezt a kérelmét nem tartja indokoltnak, mert a kihágási ügyek, amelyekkel a rendőrség dolga szaporodni fog évenként, oly csekély számuak, hogy e miatt külön erőket egyelőre felesleges dolog volna alkalmazni, már csak azért is, mert viszont a rendőrség dolga a büntető-parancs életbeléptetésével annyi is tetemesen megcsappan.

Ezzel a kérdéssel kapcsolatban jelenti a polgármester, hogy Berkes Lajos volt rendőrhadnagy folyó év január hó 1-ével nyugalomba vonult. A tanács és az állandó választmány javasolja, hogy ez az állás ezentul magasabb kvalifikációhoz kötve évi 2000 korona fizetéssel és 400 korona lakáspénzzel dotáltassék. Ugyancsak javasolja a tanács és az állandó választmány, hogy a rendőrhadnagyi állás ideiglenesen Deák Vidor okleveles jegyzővel töltsék be, aki jelenleg a város népszámlálási munkáit vezeti.

A kórházi-ut.

A vármegye alispánja rendelkezést intézett a városhoz, melyben elrendeli, hogy a bégaparti állomástól a közkórházig vezető utat a város tartozik kiköveztetni és jókarban tartani.

A város tanácsa hivatkozva a közigazgatási bíróság annak idején hozott döntésére, nem ismeri el ezt a kötelezettséget, méltányossági szempontból azonban hajlandó legfeljebb 4000 koronával hozzájárulni a kövezés költségeihez. Ezzel szemben az állandó választmány még ezt a 4000 korona hozzájárulást is megtagadja.

Krsztics János, a tanács álláspontját védve javasolta a 4000 korona megszavazását, míg Krumenacker Ferenc az állandó választmány javaslatát mellett érvelt.

A polgármester névszerű szavazást rendelt el, melynek eredménye az lett, hogy a közgyűlés 38 szavazattal 23 ellenében megszavazta a 4000 koronát.

A gypmesterség.

A következő tárgy volt a város köztisztasági szabályrendeletének a módosítása. A város köztisztasági szabályrendelete tudvalevőleg a gypmesterséget kivonja a szabad ipar keretéből, kimondván, hogy ezt a mesterséget csakis a város képviselőtestülete által erre külön megbízott ember teljesítheti. A vármegye alispánja ebben a szabad iparnak bizonyos foku korlátozását látván, ártírt a városhoz s követeli ennek a priviligiumnak a megszüntetését, illetve a városi köztisztasági szabályrendeletének olyképpen való módosítását, mely az eddigi állapotokat megszüntetve a gypmesteri foglalkozást bárki számára is lehetővé tegye. Az állandó választmány azt javasolja a közgyűlésnek, hogy a város érdekében az eddigi állapot mellett foglaljon újból állást s a közgyűlés az állandó választmány javaslatát el is fogadta.

Egyéb ügyek.

A virilis névjegyzék véglegesítése után a városi választók névjegyzékének kiigazítására a

közgyűlés dr. Pollák Győző elnöklésével Végh Károly és Krsztics János képviselőtestületi tagokat küldte ki.

A polgármester ezután jelenti, hogy a jövedéki hivatal mult évi üzleti eredménye a városra nézve kedvező. A közgyűlés ezt örvendetes tudomásul véve a jövedéki hivatal alkalmazottainak és Vastagh János közevetvám felügyelőnek megszavazta a kért 20% drágassági pótlékokat.

Következő tárgy volt a városi mérlegelejáról szóló szabályrendelet módosítása. A közgyűlés kimondotta, hogy díjazásért ezentul csakis a városi mérlegek bérlője végezhet hiteles mérlegeleéseket. Nemkülönben elhatározta a képviselőtestület, hogy a villammű számára a Nicholsongyárból egy 200 lóerős nyersolaj motort szerez be.

A katonai gyakorlótér kisajátítása.

A kincstár mint ismeretes 1000 kor. évi haszonbért fizet az oppovai negyedközségnek a legelőért, melyet katonai gyakorlótérül használnak. A negyedközség már évek óta mindenféle kellemetlenségeket gördít a katonaság utjába a legelőnek gyakorlótérül való hasznáása miatt s legutóbb is formálisan kitiltotta a katonaságot a legelőről, amelyért pedig évi haszonbért élvez a negyedközség. A város állandó választmánya nem akarván megkockáztatni azt, hogy az örökös kellemetlenségek miatt a katonaságot esetleg elhelyezzék városunkból, javasolja a képviselőtestületnek, hogy a város a legelő megszerzése iránt a negyedközséggel szemben indíttassa meg a kisajátítási eljárást.

Hosszas vitatkozás után, amelyben részt vettek: Dévity Péter, Pucs Frigyes, Krumenacker Ferenc és Weiterschan Jakab Fülöp, a közgyűlés névszerű szavazással 36 szavazattal 22 ellenében elfogadta az állandó választmány javaslatát.

Elhatározta még a közgyűlés, hogy a Linyacsky-féle házra függő kölcsonnt vesz fel, hogy az előfogatok számát egy pár lóval szaporítja, a gradnolcikai templomóra javítására 300 koronát fordít, az utcaseprők számát 5-el szaporítja s ugyancsak szaporítja az adóhivatali segédmunkások számát is. A szemétfuvarosok drágassági pótlékát a képviselőtestület nem szavazta meg.

Több illetőségi és kisebb jelentőségű ügy elintézése után a közgyűlés tárgysorozaton kívül elhatározta, hogy szemétkerakásra a gypmesteri telep közelében gödröt asat.

Miután a polgármester a jegyzőkönyv hitelesítésére Mayer Henriket, Annau Ádámot, Krsztics Jánost, Jeszenszky Nándort és Strasser Jakabot kérte fel, a közgyűlés véget ért.

HIREK.

IDŐJÁRÁS.

A nagybeeskereki meteorológiai állomás időjárásai jelentését

Január 21.
Barométer süllyedő, délután 1:38 órakor: 763.2 mm.
Hőmérséklet: maximum 2.1. C°, min. —8.0 C°. Csapadék: 0.5. Felhőzet: Cu St 6 Szélirány és erősség: N 2.
Jóslat a következő 24 órára: Változás nem várható.
Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 00 C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 6 perctől másnapi este 8 óra 38 percg; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percg; felhőzet: Ci — fűtőfelhő, Cu — gomolyfelhő, St — rétegesfelhő, N — esőfelhő, Ci—St — felhőfátyol, Ci—Cu — bányafelhő, Cu—St — réteges gomolyfelhő. Szélirány: N — észak S — dél, W — nyugat, E — kelet. Felhőzet nagyság, 0 — tiszta ég, 10 — teljesen borult. Szélerősség: 0 — szélcsend, 8 — nagy vihar.

Rohonyi Gyula Nagybeeskereken.

Rohonyi Gyula államtitkár, Nagybeeskerek város országgyűlési képviselője, mint hiteles forrásból értesülünk, február hó második felében Nagybeeskerekre jön választói körébe.

ROYAL-BIOSKOP-SZÍNHÁZ.

Ruhatár 10 fillér. Fényesen berendezett füstmentes helyiség. Légfűtés. Ruhatár 10 fillér.

Művészies képek. Válogatott műsor. Művészies képek.

Szerdán és csütörtökön két előadás, este 6 és 9 órakor.

1. A modern szoknya. (Humoros.)
2. A madarak élete. (Természettud.)
3. Komlós ur és neje. (Komikus.)
4. Mezei virág. (Dráma.)
5. Délafrika. Francia kultúra Madagaskarban.
6. A farkasné. (Dráma Carrétól.)
7. Maxi fürdik. (Kacagató jelenetek.)

— **Katonai szemle.** Kiss Zsigmond altábornagy, honvédkerületi parancsnok tegnap este Szegedről Nagybecskerekre érkezett s ma délelőtti szemlét tartott a honvédszázalaj felett. Az altábornagy ma déli 1 órakor visszautazott Szegedre.

— **Torontálvármegye városainak lakossága.** Torontálvármegye három városa lakosságának száma a most megejtett népszámlálás alapján immár ismeretes. Nagybecskerek lakosságának a száma, mint már közöltük 25410 s a szaporodás 10 év alatt 2143. Nagyikinda lakossága 27499 s a szaporodás 10 év alatt 2656. Pancsova lakosságának száma 19851, a tíz évi szaporodás pedig 1339. E szerint a három város közül a legtöbb lakosa Nagyikindának van s percentuális szaporodás tekintetében is első helyen áll, mert Kikinda lakossága 10·68%-al, Nagybecskerek lakossága 9·21%-al, Pancsova lakossága pedig csak 7·23%-al szaporodott.

— **Adományok a nagybecskereki népkönyha javára.** Steinitzer Géza bankigazgató 300 koronát, Pór Jakab a Generál magyarországi igazgatója pedig 100 koronát adományozott a nagybecskereki népkönyha javára.

— **Hamis ha'ál hír.** Tegnap az a hír terjedt el, hogy Csávossy Gyula báró borbai nagybirtokos neje, született Spiegelfeld bárónő egy bécsi szanatóriumban, ahol gyógykezelték, meghalt. Mint most illetékes helyről közlik, ez a hír nem felel meg a valóságnak s a bárónő nem halt meg, sőt örömmel jelenthetjük, hogy állapota tetemesen javult. Ez a hír bizonyára élénk örömet kelt Csávossy Gyula báró és neje nagyszámu tisztelőinek és ismerőseinek sorában is.

— **Az alkohol ellen.** A nagybecskereki építőmunkások szakszervezetének helyiségében vasárnap tartott alkoholelles elöadáról szóló hírnökhöz pótlólag közöljük, hogy ez alkalommal dr. Matics Mihály nagybecskereki orvos is tartott magyar nyelven előadást az alkoholelles mozgalomról. Ugyancsak megemlítjük, hogy a helybeli mozgalom élén Köves Pál, a szervezet elnöke áll s az ő meghívására jöttek el az alkoholelles liga pancsovai páholyának küldöttei, hogy a munkások között az alkohol ellen propagandát csináljanak.

— **A nagyszentmiklósi kulturstély.** Mint Nagyszentmiklósról jelentik, a község és környéke nagy örömmel készül a Torontálmegyei Közművelődési Egyesület február elseji kulturstélyére, amelynek rendkívül magas színvonalu irodalmi és művészi programja elé általános várakozással tekintenek. Az estélyen közreműködnek: Szabolcska Mihály a kitűnő költő, aki verseit olvassá föl, Grézlo János kir. tanfelügyelő, aki Magyarország nagy asszonyairól tart előadást, Sz. Szigethy Vilmos a jeles író, aki novellákat olvas föl; Turcsányi Olga a kecskeméti színház primadonnája énekel s férje Marházy Miklós zongorán kíséri, Jerome Róbert polg. isk. tanár pedig zongorázik. Az estélyre bejön az egész környék Nagyszentmiklósról s Nagybecskerekéről is többen megjelennek dr. Vinczevidy Ernő m. főjegyző, a kulturstélyület igazgatójának vezetésével.

— **A munkás gimnáziumból.** A kulturstélyület munkás gimnáziumában ma este 8—9-ig Szenes Adolf polg. isk. tanár elektrotechnikai, 9—10-ig pedig Kalcsok Leó főgimn. tanár gazdasági földrajzi előadást tart.

— **Tisztújítás.** Mint Pusztakeresztúrról jelentik, ott a múlt héten volt a községi tisztújítás, mely alkalommal újból megválasztott bírónak Kasza István, ki már harmadizben viseli a község bizalmából ezt a tisztséget, törvénybíró Karácsonyi József lett, pénztárnok pedig Kardos Pál.

Eisenstädter S. és Társai
divatáruházában Nagybecskereken

a farsangi ujdonságok megérkeztek.

Ugyanott eredeti japán- és török himzések, ridikülök és tablettok dus választékban vannak raktáron.

— **Mének megvizsgálása.** A központi járásban tegnap délelőltől tartották meg a szokásos ménevizsgálatot, amelyen részt vettek: Jäger N., verseci ménlelepi százados, Loch Jakab écskai uradalmi tisztartó, Szépfy Elemér tb. főszolgabíró, Deizinger Ignác járási kir. állat- orvos és Parmantye Pál écskai gazdász. A vizsgálatra összesen 9 mént vezettek elő, amelyek közül kettőt találtak fedezésre alkalmasnak.

— **Gyermekzenekar hangversenye.** Lázárföldről írják: Krecsár György karmester vezetése alatt álló katalinfalvai fiúzenekar f. hó 19-én Lázárföldön a Kipper-féle nagyvendéglőben hangversenyt rendezett. A hangversenyen szép számu közönség vett részt, mely az alig egy év óta tanuló zenésznövendékek gazdag tartalmu előadását elejétől végig nagy élvezettel és élénk tetszéssel hallgatta. Krecsár György karmester, ki a cs. és kir. 29. gyalogezred zenekarában mint őrmester 7 éven át szolgált, a fiúzenekar kitűnő, precíz vezetéseért s nemkülönb az eddig elért szép sikerért teljes elismerés illeti. A fiúzenekar pedig ha továbbra is karmesterének kitűnő vezetése alatt képződik, a közel jövőben a környék legjobb zenekarának valhatja magát.

— **Felülfizések.** A nagybecskereki szerb jótékony nőegylet legutóbbi szilveszteri mulatságán még a következő felülfizetések történtek:

Kellner József, dr. Haidegger Lajosné, Bill tz Jánosné, Benkovic M., dr. Klein Mór, dr. Végh Lajos, özv. Jemrics ezredesné, Epifanic jegyző, Kéler N., Remsing, Bencze Antal és fia, Melkuhn Dezső, Hegedüs Mór, özv. Guttmann Jakabné, Franz J. L.-né, Deutsch Emilné 3—3 korona. Csathó Lajos, Wehner József, Eckstein Samu, Junker Jánosné, Holänder Edéné, Temmer Alajos, Szekulics Bozil, dr. Mirkov Iván, Iszakovic Vojislav, Stankovic Janos, Dregics Miklós Mihajlovics Kamenko, Grézlo János, Radics Milan, Risztics Pál, N. N., Popovic György, dr. Szlankamenacz, Kanizsa Armin, Krizsanov János, Löwy Zsiga, Dimics N., Herzfeld Zsigmond, Milityev Pálné, Bugarszky Milivoj, Szubics Péterné, dr. Mencer Lipótné, Tana Sándorné, Szilágyi Albertné, dr. Annau Ernőné, Edenburg Lajos, Annau Józsefné, Puts Miklós, Szavics Sándorné, Szabó Béláné, Wattay-Pelbárt Dezső, Wattay-Pelbárt Dezsőné, dr. Nónainé 2—2 korona. (Folytatjuk).

Mulatság.

Farsangi naptár.

Február 1. Tüztöltő-bál.
Február 2. Az izr. nőegylet tea-estélye.
Február 4. A Sirályok mulatsága.
Február 4. Hadastyán bál.
Február 4. A kath. legényegylet mulatsága.

.. **A Sirályok evezős és lawn-tennis egy- letének f. évi február hó 4-én a Lloyd összes termeiben megtartandó mulatságára az összes előkészületek már megtörténtek.** A Sirály-estélyeknek eddigi jó hírneve és az egész városban mutatkozó általános érdeklődés a sikert biztosítja is. A táncot megező változatos program, amelynek kiváló szereplői igen nagy élvezetet fognak nyújtani a hallgatóságnek és amelynél a konferencier szerepét egyik e téren kiváló sikereket aratott egyleli tag fogja betölteni, fokozza a közönség érdeklődését. A programot legközelebb fogja közölni a rendezőség. Helybelieknek külön meghívókat nem adnak ki. Az estély szokásos háziassal jelegét ezuttal is megtartja a mulatság. Belépődíj: személyjegy 2, családjegy 5 és diákjegy 1 korona.

.. **Az izraelita nőegylet tea-estélye.** A nagybecskereki izr. nőegylet pénztára javára f. évi február hó 2-án a Lloyd-társulat helyiségeiben sétahangversenynyel egybekötött tea-estét rendez, mely tekintettel a nagy hölgybizottság buzgó közreműködésére, bizonyosan a szokott fényes sikerrel jár.

.. **A hadastyánok mulatsága.** A dr. Perisics Zoltán védnöksége alatt álló „Eszé Nagybecskereki Magyar Katonai Hadastyán-és Betegsegélyző-Egylet” február hó 4-én a „Pest”-szálloda összes termeiben saját pénztára javára táncmulatságot rendez. Belépő díj: Személyjegy előre váltva 80 fillér, este a pénztárnál 1 korona. Családjegy előre váltva 2 korona, este a pénztárnál 2·40 korona. Jegyek előre válthatók az egyleli tagoknál. Kezdeté este fél 9 órakor. Felülfizetéseket köszönettel fogadnak és hirlapilag nyugtáznak.

Fog-Krém
KALODONT
Szájviz

TÁVIRATOK

Országgyűlés.

— **A képviselőház ülése.**

A bankvita. — Csöndes nap.

Budapest, jan. 24. (A „Torontál” eredeti táv.) A képviselőháznak ma csöndes napja volt, az ülés is rövidebb ideig tartott, mert fél 2 órakor befejezte ülését, hogy a képviselők részt vehessenek Ugron Gábor holttestének ma délutáni beszentelési szertartásán. A bankvita is csöndesen folyt. Három szónok beszélt, köztük egy munkapárti, akit Polónyi legutóbbi beszéde készített felszólalásra, hogy támadásaira megfeleljen.

Berzeviczy Albert elnök nyitja meg az ülést és mindenekelőtt felhatalmazást kér, hogy

Ugron Gábor temetése,

illetve holttestének ma délután fél 3 órakor való beszentelése miatt a Ház mai ülését fél 2 órakor berekesztesse, hogy a képviselők részt vehessenek a végtisztességen. Ezután

a központi statisztikai hivatal

1911. évi munkabeosztásáról szóló jelentést terjesztette be Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter.

Most

a bankvita

következett.

Herczeg Sándor 48-as gazdapárti és Preszly Elemér Justh-párti szólaltak fel a javaslat ellen, majd Antal Géza munkapárti képviselő foglalkozott hosszabb beszédben Polónyi legutóbbi beszédével s az abban foglalt támadásokat cáfolta le. Rámutatott arra, hogy az ellenzéknek obstrukciós bankvitája, mikor annyi nagyfonságú, az ország érdekeit szolgáló alkotás vár sürgős elintézésre, lelketlen időpazarlás. Ebben az országban mindenki tudja, hogy Magyarországnak joga van az önálló bank felállítására, de ma az önálló bankot sem pénzügyi, sem nemzeti érdekek nem követelik.

Antal Géza beszédével az ülés fél 2 órakor véget ért.

A delegációk.

Budapest, jan. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) A magyar delegáció ma délután 5 órakor tartja első ülését az országház delegációs termében. A mai ülésen Burián báró közös pénzügyminiszter előterjeszti az 1911-iki közös költségvetést.

Az osztrák-magyar bank és a magyar érdekek.

Budapest, január 24. (A „Torontál” eredeti távirata) Pranger, az osztrák-magyar bank vezértitkára ma Bécsben nyilatkozott egy újságíró előtt Polónyinak arra a vádjaira, mintha az osztrák-magyar bank a magyar érdekeket mellőzné és mintha ő szintén a magyar érdekek ellen munkálkodnék. Pranger nyilatkozatában megütöközettel utasítja vissza ezeket a vádakot. Magára nézve (Pranger t. i. magyar ember) kijelenti, hogy ő mindenkor van olyan jó magyar mint Polónyi. Teljesen valótlan Polónyinak ez az állítása, hogy a bank nem tartaná be a paritást a magyar hitel- igények kielégítésében. Hangoztatja, hogy az osztrák-magyar bank nemcsak betartja a paritást, de tul is megy Magyarország érdekeire nézve. Így például váltótárcájában a magyar bankok 63·20%-al, míg az osztrákok csak 36·80%-al szerepelnek.

Ugron Gábor temetése.

Budapest, január 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma délután fél 3 órakor temették el nagy részvét mellett a hirtelen elhunyt Ugron Gábort. A beszentelési szertartáson, amely a József-körut 32-ik számu házban folyt le, nagy számmal jelentek meg a képviselőház tagjai Berzeviczy Albert házelnök vezetésével,

azonkívül részt vett a beszentelésen társadalmi és közéletünk számos kitűnősége is. A gyászszertartás után az elhunyt holttestét a pályaudvarra vitték, ahonnan az Udvarhelymegyei Szombatfalvára szállítják s az Ugron-család ottani sirboltjában helyezik el.

A horvát országgyűlésből.

Budapest, jan. 24. (A „Toronto” eredeti táv.) Mint Zagrábból sürgönyzik, a horvát képviselőház ma délelőtt ülést tartott, amelyen megválasztották a regnikoláris-bizottság tagjait, valamint a horvát képviselőház által a magyar parlamentbe küldendő képviselőket és kiküldték a felirati bizottság tagjait.

Határidő-üzel.

Buza (januárra)	22.66 — —
Buza (áprilisra)	21.66 — —
Rozs (áprilisra)	14.72 — —
Zab (áprilisra)	17.46 — —
Tengeri (májusra)	11.38 — —

Közgazdaság.

A torontói takaré- és hitelbank évi jelentése.

— Beszámoló a múlt évről. —

Nagybeszámoló, január 23.

A torontói takaré- és hitelbank, mint már közöltük, vasárnap tartotta ez idei rendes évi közgyűlést, a melyen az igazgatóság az intézet 1910. évi gazdag és sikeres munkálkodásáról a következő jelentésben számol be:

Tisztelt közgyűlés!

A lefolyt üzletéről van szerencsénk jelentésünk a következőkben előterjeszteni:

Az 1910. évi május hó 30-án megtartott rendkívüli közgyűlésen elhatározott tökefelemelés teljes egészében végrehajthatván, a forgalomban volt 4000 drb régi részvény névértéke a tartalék-alapból igénybe vett 400.000 korona átkönyvelésével, darabonként 200 koronáról 300 koronára és ekként a részvénytőke 800.000 koronáról 1.200.000 koronára felemeltett.

A kibocsájtott 300 korona névértékű 1000 drb új részvény részvényeseinknek 400 korona árfolyam mellett ajánlatván fel, ezekre, egy elenyésző töredék — 12 drb — kivételével, az elővételi jog gyakoroltatott, míg a most említett néhány darabot szabad kézből való eladás után 450 koronás kurzus mellett értékesítettük.

Intézetünk egyik régi részvényese az elővételi jog érvényesítésére múlt évi június 30-ára kitűzött záros határidő lejártá utáni 2 nappal kívánta ezen jogot 9 részvénye után gyakorolni, amit mi — jöllehet sok oldalról kerestek ilyen jogosítványokat és elég szépen fizettek értük, — méltányossági okokból és abban a reményben, hogy a t. közgyűlés ezen eljárásunkat helyeselni szives lesz, múlt év július hó 7-én tartott ülésünkben engedélyezendőknek talá tunk.

Az új kibocsájtású részvények teljes vételára címén 400 637 50 kor. folyt be, mely összegből az említett rendkívüli közgyűlés határozata értelmében, a kibocsájtási költségeikért járó 3531 94 kor. levonván, 300.000 kor. a részvénytőke, 24.000 kor. az intézeti törzsház-értékesítési tartalék-alapra, 21.734 80 kor. az értékpapírok árfolyam ingadozásának ellensúlyozására szolgáló tartalék-alapra és a fennmaradt 51.370 76 kor. a rendes tartalék-alapra könyveltetett.

Ezen miveletek után az intézet részvénytőkéje 1.500.000 — kor., a törzsház-értékesítési tartalék-alap 59.641 64, az árfolyam ingadozási tartalék-alap 30 000 —, a rendes tartalék-alap 451 370 76 koronával szerepelt könyveinkben.

Az 1000 drb új részvényre történt befizetések után 1910. december hó végéig biztosított 5% kamat címén 10 015 93 koronát számoltunk el a nyereség- és veszteség-számlán, mely kamatok a végleges részvények kiadásával párhuzamosan folyósítatnak. Osztalékra ezen új részvények csak a folyó 1911. évi nyereségből tarthatnak igényt.

Üzletünk ismét nagyobbodott és zárószámadataink adatai az egészséges fejlődés képét nyújtják.

Az összeforgalom volt: 1909. évben 182.983.278 57 kor., 1910. évben 209.482.443 02, az emelkedés 26.499.164 45 kor.

A pénztárforgalom volt: 1909. évben 88.336.406 43 korona, 1910-ik évben 99.647.995 84, most tehát több 11.311.589 41 koronával.

Váltótárcánk állaga volt: 1909. év végével 8 796 812 83 kor., s ebből visszleszámitolva 4 124 457 47, 1910. év végével 9 789 150 98, s ebből visszleszámitolva 4 773 493 05, a tárcában most több 992.338 15, és több s ebből visszleszámitolva 649.035 68 korona.

A betétek állománya volt: 1909. végével 4 409 980 51 korona, 1910. végével 4 630 590 13, az emelkedés 220 609 62 kor.

Megemlítendőnek tartjuk itt, hogy a kibocsájtott új részvényekre történt befizetéseknek jelentékeny része az intézetünknek elhelyezve volt takarékbetétekből teljesített, különben a betétek emelkedése lényegesen nagyobb lett volna.

Törlesztéses kölcsönök: Kiadva 1909. végével 542 835 78 kor., ebből engedményezve 531 989 48, 1910. végével 583 102 17, ebből engedményezve 576 332 52, emelkedés 40 266 39, ebből engedményezve 44 343 04 kor.

Értékpapírtárcánk: Állomány 1909. végével 1 186 722 kor., állomány 1910. végével 1 238 233 84, a többlet 51 511 84 kor.

Ezen első rendű befektetésű papirokból álló tárcánk értékelésénél csekély 433 08 kor. könyvbéli veszteség állott elő, melylyel megterheltük az árfolyam ingadozási tartalék-alap számlát.

Ezt a tartalék-alapot jó években szintén dotálnunk kell, mert az az értékpapíralomány számszerű nagyságához képest elenyészően csekély. Itt csak rámutatni kívánunk az ellátás szükségességére, míg a nyereség felosztására vonatkozó javaslatunk konkrét indítványt tartalmaz ebben az irányban.

Az intézeti székfőlet a részére alakított értékesítési tartalék leszámitásával most már csak 150 000 kor. könyvtérket képvisel, mely összeg ezennel már változni nem fog.

Ezenkívül még két bérháza volt intézetünknek, melyek egyikét a múlt év vége felé eladunk sikerül; a megmaradt ház 24 000 kor. értékkel szerepel mérlegünkben.

A Pesti Hazai első takarékpénztár egyesülettel fennálló szoros kapcsolat a lefolyt üzletében is megtermette gyümölcsét; pénz mindig bőven állott rendelkezésünkre és mi abban a kedvező helyzetben voltunk, hogy üzletfeleink számát szaporíthatjuk és a gazdaközönség részéről előszeretettel igénybe vett hosszabb lejáratú kihelyezéseinket növelhetjük.

Nagyon természetes, hogy a mobilitásunk érdekében sulyt fektettünk a nálunk visszleszámitolható társintézetek hitelkérdéseinek olcsó kielégítésére is, mely összeköttetések ápolása, az erős verseny következtében talán közvetlen haszonnal nem is jár, de egyrészt az említettük magasabb érdekek követelménye és másrészt az érdekközösség állandósítása szempontjából hálás feladatunkat képezi.

Az üzleti forgalomnak ebben az utóbbi irányban történt fejlesztése körül mindig készséggel támogatott bennünket az Osztrák-Magyar bank nagybecskeréki fiókintézete is, amiről hálásan megemlékezni kedves kötelességünknek ismerjük.

Áttérve az intézet belső életében előfordult mozzanatokra, bejelentjük, hogy 1910. július hó 21-én volt a 40-ik évfordulója annak a napnak, amely napon Steinitzer Géza vezérigazgató az intézet kötelékébe lépett. Ebből a negyven évből esik az első tíz esztendő szorosan vett hivatalnokoskodására, míg az utolsó 3 évtizeden át ő vezette az intézet ügyeit.

Nem kívánunk hosszabban foglalkozni vezető tagtársunk személyével, érdemeivel, hisz ismeri őt és működését minden részvényese ennek az intézetnek; csupán a tények bejelentésére szorítkozunk, mert az intézet legnagyobb részvényese a Pesti Hazai első takarékpénztár egyesület külön írásbeli indítványt nyújtott be hozzánk, melylyel lesz alkalmunk a t. közgyűlésnek napirendjébe sorolni foglalkozni.

Öszinte sajnálattal tesszünk jelentést Herzl Sándor régi érdemes főtisztviselőnk, az intézet aligazgatójának hosszú betegeskedés után 1910. évi november hó 26-ik napján történt gyászos elhunytáról.

A nevezett 26 éve szolgálta intézetünk ügyeit nagy buzgósággal, páratlan hűséggel és példás szorgalommal.

Végtszességénél testületileg vettünk részt, megtettük vele szemben mindazt, amit a kegyeletes megemlékezés tőlünk követelt és gyászba borult özvegyének ellátásáról a rendelkezésre álló eszközökhöz mérten, igyekeztünk gondoskodni.

Méltóztassanak ezt jóváhagyólag tudomásul venni.

Az ekként tőlünk megvált munkatársunk állását egyelőre nem töltöttük be, mert hisszük és reméljük, hogy az intézet ügyeit a meglevő kiváló tisztikarral vezethetjük tovább. Ezidőszent a következő intézkedéseket foganatosítottuk tisztikarunk létszámában Grósz Géza urat a Pesti Hazai Első Takarékpénztár egyesület részéről ide kiröndelt és itt az aligazgatói címet viselt főtisztviselőt véglegesen átvettük hivatalnokaink állományába és őt az igazgatói címmel ruháztuk fel. Átvételével párhuzamosan rendeztük nyugdíj-ügyét, amennyiben a Magántisztviselők országos nyugdíjgyűlésénél történt befizetéssel visszamenőleg is biztosítottunk részére nyugdíjigényt, ezennel pedig a többi hivatalnokéhoz hasonlóan az intézet fogja a rendes nyugdíjbiztosítási járulékot fizetni.

Intézkedéseinknek jóváhagyólag való tudomásulvételét kérve, bejelentjük még, hogy Feldheim Alfréd urat főkönyvelőnek és Róitz Ferenc urat könyvelőnek léptettük elő.

Az üzleti forgalomnak nagyméretű emelkedése, intézetünk felügyelő-bizottságának ellenőrző munkáját is megnehezíti és felelősségét fokozza. Ezen bizottság állandó évi tiszteletdíja eddig 500 koronával volt fejenként megállapítva, mely javadalmaszt a teljesítendő munkával, a viselt felelősséggel és az intézet megnövekedett üzleti eredményével arányban levőnek nem tartva, tisztelettel indítványozzuk, méltóztassék a felügyelő-bizottság állandó tiszteletdíját a folyó 1911. üzletév zárlatától kezdődő és újabb intézkedésig bíró érvénytel targonként 600 koronában megállapítani.

A mérleg felállításánál most is azon szigorú elveket alkalmaztuk, melyek az évek hosszú során át beváltak és azt eredményezték, hogy emberi számítás szerint a vagyontételek realitáshoz szó nem férhet.

Bebajthatatlan követelések címén 1641 kor. 10 fillert voltunk kénytelenek veszteségképp leírni, míg a legtávolabbról kéteseknek tetsző kinnlevőségek, vagy még le nem boncolított üzletekből eredhető veszteségek ellentétezésére szolgáló bőséges tartalékolásokról gondoskodtunk.

Midőn ezen eljárásunk helybenhagyó tudomásulvételét kérjük, egyben bemutatjuk a felügyelő-bizottság által felülvizsgált és helyesnek talált zárméleget és nyereség- és veszteség számlát, tisztelettel kérve, hogy ezen számadásokat a felügyelő-bizottság jelentése alapján helyeseknek elfogadni és végleg megállapítani és az 1910. évi ügyvitelre vonatkozó felmentvényt megszavazni méltóztassék.

A lefolyt üzletév tiszta nyeresége 161.152 kor. 11 fill. volt, mely összegből az igazgatóság 13%-os bányada címén 20.949 kor. 76 fill. és a hivatalnokok részére saját hatáskörünkben 6000 koronával megállapított jutalomdíjak, összesen 26 949 76, levonván még 134 202 35 és az 1909. évről áthozott 4252 15 összesen tehát 138.454 kor. 50 fill. áll a t. közgyűlés rendelkezésére.

A felügyelő-bizottság hozzájárulásával a következő felosztási javaslatot van szerencsénk megtenni:

1. A 41. sz. részvénytulajdonosok beváltása mellett fizetessék 1910. évre járó osztalék címén részvényenként 26 kor., 104.000 kor.

2. A tartalék-alaphoz csatoltassék az azt megillető 5%, vagyis 8057 kor. 60 fill. helyett 18.629 kor. 24 fill.

3. Az értékpapírok árfolyam ingadozási tartalék-alapra fordítottassék 5433 kor. 08 fill.

4. A napirendre kitűzött indítvány elfogadását feltételezve: az alkalmazottak „Steinitzer Géza” nevet viselő intézeti segély-alapítvány I. részletére visszatartassék 2000 kor.

5. Jótékony és közéleti adakozásokra való fordítás végett az igazgatóság rendelkezésére bocsátassék 3000 kor.

6. Az ezek után fennmaradó 5392 kor. 18 fill. az 1911. üzletév javára átvettessék mint 138.454 kor. 50 fill.

Az osztalék kifizetését a közgyűlést követő naptól kezdődőleg sziveskedjenek elrendelni.

A választmányi tagok közül: Freund Adolf, Hiller László, Hollaender Simon, Kokits Ános, Konkoly Samu és dr. Milich Jakab urakat éri a kilépés sora.

Méltóztassék a kiegészítő választást 3 évre foganatosítani és megemlíttük, hogy a kilépőknek újból való megválasztása az alapszabályok szerint akadályba nem ütközik.

19. sz. 1911.

Czrepaja község előljárósága.

Utóárverési hirdelmény.

Czrepaja község előljárósága a járási mezőgazdasági bizottság határozata folytán kiselejtezett 4 drb 7—8 éves tenyész-bikájára vonatkozólag f. évi január 21-én d. e. 11 órakor a község háza előtt nyilvános árverést tűzött ki. Minthogy ezen árverés eredménytelen volt, a község előljárósága az újabb árverést január hó 28-án d. e. 11 órára tűzi ki, amikor is az árverés alá kerülő tenyész-bikák a legtöbbet ígérőnek készpénz lefizetése mellett eladatni fognak.

Kelt Czrepaján, 1911. évi január hó 23-án.

154—2.2

Cz epaja község előljárósága.

Alig használt elegáns butordarabok

Jutányos árban kaphatók

Mercy-utca 17. sz. (Amerika).

Nagybecskereki Népbank részvénytársulat.

A „Nagybecskereki Népbank részvénytársulat“ t.-cz. részvényesei az 1911. február hó 2-án, csütörtök délelőtt 10 órakor az intézet helyiségében tartandó

XXIV. rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívotnak.

Napirend:

1. Két jegyzőkönyvhitelesítő választása.
2. Az 1910. évi mérleg előterjesztése.
3. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése.
4. A felmentvény megadása.
5. A mérleg megállapítása és a tiszta nyereség feletti határozathozatal.
6. A választmány kiegészítő választása.

(127-32)

Nagybecskerek, 1911. január hó 9.

Az igazgatóság.

Zármérlegünk a hivatalos órákban intézetünk helyiségében megtekinthető

13. A közgyűlésen minden részvényesnek, kinek részvénye legalább egy hónappal a közgyűlés összeülése előtt a részvénykönyvben az ő nevére átíratott, van szavazati joga. Minden egyes részvény feljogosítja annak birtokosát egy szavazatra, de 20 szavazatnál többet senki sem egyesíthet magában. Minden szavazatképes részvényes magát más szavazatképes részvényes által helyettesítheti, utóbbi azonban meghatalmazás alapján gyakoroltakkal együtt 20 szavazatnál többet le nem adhat. Nők meghatalmazottak által gyakorolják szavazati jogukat, a gyámság vagy gondnokság alatt állók és jogi személyek törvényes, illetőleg szabályszerű képviselőik útján, ha ezen képviselők nem is részvényesek. Az ily képviselő sem gyakorolhat többet 20 szavazatnál.

14. §. Minden részvényes, aki szavazati jogával élni kíván, tartozik legalább 3 nappal a közgyűlés összeülése előtt a saját nevére szóló részvényeket a nem esedékes szelvényekkel együtt a bank pénztáránál letéteményezni. Erről neki elismervény adatik, mely részére a közgyűlésnél igazolásul szolgál.

**Torontáli
cipőkben nagy
választék.**

**Torontáli
cipőkben nagy
választék.**

Galosni, báli cipő, báli legyező, báli ruhadíszek

Benó Testvérek ezelőtt **Kokits A. F.**

divat-, rövid- és játékkereskedés

Nagybecskerek.

Telefon 201. Telefon 201.